

Boer & Natuur ZWK verwelkomt driehonderdste lid

De vereniging krijgt steeds meer een eigen gezicht

Boer en Natuur ZWK kon onlangs de driehonderdste naam op de ledenlijst bijschrijven. Een mijlpaal die met het planten van een appelboom op het erf van het nieuwste lid werd gevierd. Met het groeiend aantal leden laat de vereniging zien inmiddels stevig geworteld te zijn in de lokale gemeenschap van het Zuidelijk Westerkwartier.

Het driehonderdste lid werd door het bijna voltallige bestuur van de vereniging in de watten gelegd. Uit handen van voorzitter Alex Datema ontving de gelukkige, Mattie Vinckenmüller, een appelboom die ter plaatse werd geplant. De gepensioneerde oudleraar woont aan de Pasop bij Midwolde in een verbouwde boerderij met vier hectare grond waarop zich houtsingels en enkele originele petgaten bevinden. De ledenaanwas van Boer en Natuur ZWK is vooral in de laatste tijd opmerkelijk te noemen. Alleen al in het afgelopen jaar sloten zich zo'n vijftig nieuwe leden bij de vereniging aan, waaronder opvallend veel burgerleden. Naar aanleiding de herziening van de contracten voor het landschapsbeheer na de invoering van het provinciale Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL), besloten veel mensen over te stappen van Landschapsbeheer Groningen naar de agrarische natuurvereniging Boer & Natuur ZWK. De vereniging juicht deze ontwikkeling van harte toe. Van oudsher probeert het bestuur meer burgers bij de vereniging te betrekken, vanuit de opvatting dat boeren en burgers gezamenlijk verantwoording moeten nemen voor het behoud van het cultuurlandschap in het Zuidelijk Westerkwartier. Burgers kunnen daaraan ook daadwerkelijk een bijdrage leveren, aangezien veel voormalige kleine boerderijen, omgeven door waardevolle houtwallen en elzensingels, inmiddels worden bewoond door niet-boeren.

Boer en Natuur ZWK ziet zich met de toeloop van nieuwe leden ook beloond voor de vorig jaar ingezette voorlichting- en promotiecampagne voor de uitbreiding van het landschapsbeheer. Met dit soort nieuwe initiatieven bewijst de vereniging serieuze ambities te hebben die verder reiken dan het boerenbelang, vertelt bestuurslid Paul Taming. 'Door nieuwe activiteiten op te pakken in het kader van houtsingelonderhoud en door de oprichting van stichting De Dotterbloem,

Mattie Vinckenmüller (rechts) werd verrast met een appelboomje die met hulp van bestuursleden Paul Taming (midden) en Jan van Miltenburg direct een plaatsje op het erf kreeg.

krijgt de vereniging steeds meer een eigen gezicht. Boer en Natuur ZWK is in de loop van de tijd een volwaardige partner geworden van de provincie en de gemeenten. We krijgen meer en meer erkenning van de overheid als serieuze partij bij het beleid voor het behoud van ons culturele erfgoed. En dat is zeer terecht.'

Boer & Natuur ZWK presenteert zich op open dag

Op zaterdag 19 juni zal Boer & Natuur ZWK met een stand vertegenwoordigd zijn op de open dag van zorgkwekerij Hof van Arcadia te Opende. Daarmee grijpen we weer een kans aan om aan een breed publiek in de regio te laten zien wie we zijn en wat we doen als agrarische natuurvereniging. Ook vorig jaar waren we aanwezig bij dit evenement waar toen veel bezoekers op afkwamen. Wilt u een kijkje nemen op de zorgkwekerij of bent u nieuwsgierig naar onze stand, dan bent U welkom tussen 10.00 uur en 17.00 uur aan de Kolonieweg 26A te Opende.

Meer informatie over de open dag kunt u vinden op www.hofvanarcadia.nl

Fokke Dijkstra, nieuwe coördinator
van Boer & Natuur ZWK:

‘Je sluist heel veel geld het gebied in’

Fokke Dijkstra runt samen met zijn zoons Homme en Djimmer hun familiebedrijf en veehouderij aan de Noorderweg bij Boerakker. Daarnaast was hij jarenlang de drijvende kracht achter Boer & Natuur ZWK. Onlangs nam hij afscheid van het bestuur om zijn werk voor de vereniging als coördinator voort te zetten. Een mooie aanleiding voor een gesprek.

Hij heeft zijn mobieltje altijd op zak. Ook op de trekker is Fokke Dijkstra op zijn 06-nummer altijd te bereiken. Dan hoeft zijn vrouw niet steeds de telefoon aan te nemen, en als vraagbaak van de vereniging moet je gemakkelijk aanspreekbaar zijn, vindt hij.

In de afgelopen weken heeft de telefoon nauwelijks stilgestaan. Burgers die worstelden met vragen over singelonderhoud, boeren die de gecombineerde opgave voor weidevogelbeheer nog snel voor 15 mei wilden afwerken. Ze wisten hem allemaal te vinden. Met een gevoel van opluchting stelt Dijkstra vast dat met het verlopen van de inschrijvingstermijnen de grootste drukte voorbij is. Vooral de overgang van de vroegere SAN-regeling naar de provinciale Subsidie-regeling Natuur en Landschap (SNL) bracht veel extra werk met zich mee. ‘Van ‘t winter was het gewoon een dagtaak. Ik heb tegen de jongens gezegd, op het bedrijf doe ik het wat rustiger aan. Het heeft me de nodige hoofdbreken bezorgd om de digitale gegevensverwerking op orde te krijgen. Het was heel leuk om te doen, maar ik ben blij dat het nu lente is en het werk op de boerderij weer roept.’

De wintermaanden zijn traditioneel een drukke tijd voor de agrarische natuurvereniging. Het is de tijd van vergaderen met overheden en voorlichting geven aan de leden over herziening van contracten. Dijkstra gold binnen het bestuur van Boer & Natuur ZWK al als de expert op het gebied van de regelingen voor agrarisch natuurbeheer. Maar sinds hij zijn bestuurslidmaatschap inruilde voor de functie van coördinator kan hij zich helemaal toeleggen op het beleidswerk en hulp aan de leden. Belangrijk werk, vindt hij zelf. ‘Je sluist heel veel geld het gebied in. Alle regelingen opgeteld gaat het dan al gauw om een miljoen euro per jaar.’ Dijkstra stond als bestuurslid aan de wieg van de

agrarische natuurvereniging Boer & Natuur ZWK (begonnen als anv Midwolde). Hij zag hoe de vereniging zich in twaalf jaar ontwikkelde van een boerenbelangenclub tot een organisatie van boeren en burgers met aandacht voor natuur, landbouw en landschap. Niet aan de kant blijven staan maar meepraten over maatschappelijke ontwikkelingen die je toch niet tegen kunt houden. Dat is zijn belangrijkste drijfveer. ‘Tegenwoordig zit de hele maatschappij op je nek als je boer bent. Je kunt je daar tegen afzetten, maar wij willen het positief benaderen. We willen begrip kweken bij de burger voor de positie van de landbouw, maar ook boeren bewust maken van hun maatschappelijke rol, en zo bedreigingen omzetten in kansen.’

Aan een grotere bekendheid onder het publiek valt nog wel wat te sleutelen, vindt Dijkstra. Maar voor de provincie en gemeenten en de verschillende organisaties voor natuur- en landschapsbeheer is Boer & Natuur ZWK inmiddels een vanzelfsprekende gesprekspartner geworden.

Dat wil niet zeggen dat aan alle wensen van de vereniging wordt tegemoet gekomen. De geringe vergoedingen die voor natuurbeheer worden uitgekeerd, blijven de nieuwe coördinator een doorn in het oog. ‘Bijvoorbeeld het landschapsonderhoud, dat is voor de meeste boeren verliesgevend. Wij willen daarom een groenfonds opzetten waaruit boeren iets extra’s kunnen doen, zodat de houtsingels zich weer ontwikkelen.’ De onvermijdelijke verwevenheid van landbouw en natuurbeheer heeft het boeren in Zuidelijk Westerkwartier dan wel veranderd maar niet onmogelijk gemaakt, vindt Dijkstra. ‘Vooral in het open gebied valt nog heel goed te boeren, al denken mijn zoons daar wel eens anders over. Die voelen zich in de eerste plaats boer en hebben niet zo veel op met agrarisch natuurbeheer. Maar als we op het land zijn, zijn zij het die het eerst de vogels opmerken.’

Van het bestuur

De gecombineerde opgave

De stress is eerst weer even voorbij. De helpdesk van onze vereniging heeft het in de laatste veertien dagen voor het verlopen van de inschrijftermijn voor de gecombineerde opgave erg druk gehad. Op de valreep zijn door ons nog enkele tientallen opgaven ingevuld. Ook de burgers onder ons die zich aan een contract hebben gewaagd, hebben even mogen ervaren aan welke bureaucratie de landbouw onderhevig is. Nu is het afwachten of alles correct is ingevuld. Wanneer om een of andere reden de opgave weer terug komt met een foutmelding of tekortkoming, schroom dan niet om contact op te nemen met Fokke Dijkstra. Voor de agrariërs onder ons is het even afwachten wat er nu met de perceelsgrootte gaat gebeuren. Zal de Dienst Regelingen de gewijzigde perceelsgrenzen accepteren of wordt alles weer teruggezet naar de begrenzing die de Dienst Regelingen juist acht. In ieder geval krijgt u vanaf 1 juli tot 15 juli nog weer eens een mogelijkheid om de perceelsgrootte te checken.

Perikelen rond de gecombineerde opgave

Het blijkt dat er zo hier en daar fouten in de SNL-aanvraag in de gecombineerde opgave zitten. Wanneer u de aanvraag niet vertrouwt en denkt dat er een fout in is geslopen, kunt u de gegevens welke wij u hebben toegestuurd naast uw eigen opgave leggen. Mochten die verschillen, dan kunt u het beste even contact met ons opnemen, zodat een en ander kan worden rechtgezet.

Mest uitrijden

Volgens de nieuwe SNL-regels dient u zelf de mestuitrijvergoeding aan te vragen. Zodra de rustperiode voor de vogels voorbij is, kunt u deze voor de desbetreffende percelen aanvragen. De aanmelding dient binnen veertien dagen na het uitrijden van de mest te gebeuren. Hiervoor kunt u het LNV-loket te bellen, tel. 0800-223 33 22. Zorg wel dat u uw aanvraagnummer en relatienummer bij de hand te heeft.

Stippen- en stalkaarten

Het weidevogelseizoen is al weer bijna voorbij wanneer deze nieuwsbrief komt, maar U dient de stippen- en stalkaart op een goed zichtbare plaats op te hangen. Wanneer er eventueel controle komt, dan moeten de geconstateerde nesten op de kaart zijn ingevuld.

Voor vragen kunt u terecht bij Fokke Dijkstra, tel. 06-121 221 66

Nieuws van De Dotterbloem

Hoewel u niet veel van ons heeft gehoord de laatste tijd zijn we zeker actief geweest. De onderhandelingen over de aankoop en inrichting van het gebied De Baak bij Lutjegast zijn in een beslissende fase gekomen. Voordat we knopen doorhakken willen we echter eerst duidelijkheid hebben over een aantal zaken.

De Dotterbloem wil de openbaarheid en toegankelijkheid van het gebied kunnen waarborgen en met de inwoners van Lutjegast een inrichtingsplan maken voor het deel dat direct aan het dorp grenst. We willen daar een hoogstamboomgaard aanleggen om een vloeiende overgang tussen bebouwing en natuur te verkrijgen. Omdat hiervoor geen subsidie beschikbaar is, zijn we nog op zoek naar een alternatieve financiering, bijvoorbeeld met een adoptieplan waarbij inwoners van Lutjegast een boom kunnen adopteren. Verder willen we, in overleg met de provincie, een aantal akkers in het gebied in ere herstellen.

Over de verdeling van de gronden tussen de toekomstige eigenaren, De Dotterbloem, Staatsbosbeheer en de beheerders van Rikkerdaheerd, zijn intussen goede afspraken gemaakt. Al was het teleurstellend te moeten constateren dat het totale gebied dat bestemd is voor natuurbeheer kleiner is dan we aanvankelijk dachten. Een deel van de grond wordt gereserveerd voor het Multifunctioneel Centrum (MFC) Lutjegast en de ontsluiting daarvan is nog niet geregeld. Zodra aan alle onzekerheden een einde is gekomen en we de exploitatie rond kunnen krijgen, zullen we onze handtekening zetten.

Dit jaar blijft alles nog bij het oude, omdat de grond officieel pas na de zomer in de aanbieding komt. Als de koop doorgaat, hopen we volgend najaar of in het voorjaar van 2011 te starten met het herinrichten van het gebied.

Stichting De Dotterbloem is een particuliere organisatie voor agrarisch natuurbeheer. De Dotterbloem koopt en beheert gronden die door de overheid zijn aangewezen als natuurgebied in het kader van de ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur. De Dotterbloem is in het leven geroepen door de agrarische natuurverenigingen Boer & Natuur ZWK en De Eendracht en wordt gesubsidieerd door de provincie Groningen.

Grootegastemolenpolder in bezit van De Dotterbloem

Snelle nieuwsservice met www.boerennatuurzkw.nl

Misschien bent u er niet of nauwelijks mee bekend, maar Boer & Natuur ZWK beschikt over een fraaie website die wordt onderhouden door onze webmaster Sandra van Zal. Helaas stelt het aantal bezoekers nog teleur en daar wil het bestuur wat aan doen. Het bestuur wil alle leden van de vereniging snel kunnen informeren over actuele ontwikkelingen en daarvoor is de website een uitstekend medium. Zodra er nieuws te melden is zal dit op de website verschijnen. Leden die zich hiervoor aanmelden worden met een e-mailtje op het nieuwsbericht geattendeerd. Een eenvoudige klik op de meegezonden link tovert het bericht vervolgens op uw scherm.

Wilt u ook langs deze weg op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen in het agrarisch natuurbeheer, stuur uw e-mailadres dan door naar f.dijkstra@comvee.nl onder vermelding van 'nieuwsservice'.

Boer & Natuur ZWK

Boer & Natuur Zuidelijk Westerkwartier is een vereniging van boeren en burgers die zich inzetten voor het behoud van het mooie, karakteristieke landschap van het Zuidelijk Westerkwartier.

Dit houdt in dat er naast boerenactiviteiten ruimte blijft voor natuur en natuurontwikkeling maar ook omgekeerd.

Hierbij wordt samengewerkt met de bewoners en gebruikers van het gebied die zo meehelpen aan een groene en boeiende leefomgeving.

Colofon

Redactie Nieuwsbrief:

Paul Taming en Bert Hidding

Druk : drukkerij A4

Contactadres bestuur:

Fokke Dijkstra

Noorderweg 18, Tolbert

☎ 06-12122166

www.boerennatuurzkw.nl

De vergrijzende grutto

Op woensdag 31 maart hield onderzoeker Jos Hooijmeijer van de Rijksuniversiteit Groningen een interessant betoog over de toekomstkansen van de grutto in ons land. Geen opwekkend verhaal. De gruttopopulatie verouderd in rap tempo omdat te weinig kuikens een volwassen leeftijd bereiken. De Nederlandse grutto vergrijs! Hieronder een verslag van zijn presentatie door onze medewerker de heer Epko Bult.

Het grutto-onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen concentreert zich op de weidegebieden van Zuidwest-Friesland en de overwinteringsgebieden in West-Afrika. Hooijmeijer vertelt dat van de gehele Europese gruttopopulatie 45 procent in Nederland broedt. Na de jaren '70 nam het aantal gruttoparen af als gevolg van de vermindering van de hoeveelheid grasland, intensivering van de landbouw, verdichting van de openbare ruimte en predatie.

Uit onderzoek komt naar voren dat vooral het aantal gruttokuikens drastisch terugloopt, vertelt Hooijmeijer. Enkele decennia geleden bracht een gruttopaar elk jaar gemiddeld nog één jong groot, nu wordt nog slechts één kuiken op de vijf gruttoparen een volwassen vogel! Omdat de grutto gemiddeld 11 jaar oud wordt, vergrijs het gruttobestand dus.

In de late zomer trekt de grutto naar het zuiden. Vliegend met een snelheid van 75 kilometer per uur zoekt de vogel de rijstgebieden op in Zuid-Europa en West-Afrika. In het voorjaar keren de vogels terug naar dezelfde plek vanwaar ze een half jaar eerder vertrokken. Gebleken is dat maar weinig vogels tijdens hun afwezigheid het loodje leggen, ruim 90 procent van de grutto's die ons land in de nazomer verlaten, komt in de lente terug. Ook in de treklanden wordt de grutto beschermd en kennelijk gebeurt dat met succes.

De vraag die onderzoekers vooral bezighoudt is, waarom er minder grutto's komen en waarom een gruttopaar soms een aantal jaren niet broedt. Komt dat door de conditie van de vogels? Is er geen goede biotoop meer van nat grasland? Komt het door het weer? En welke rol spelen moderne landbouwmethoden en predatie?

Door zo veel mogelijk grutto's in Zuidwest-Friesland te ringen, slagen onderzoekers van de RUG er in hun trekgedrag steeds beter in beeld te brengen. Aan de hand van kaarten maakt Hooijmeijer aannemelijk dat we ons in Nederland bij de bescherming van de grutto misschien niet op het hele land moeten concentreren, maar ons moeten beperken tot gebieden waar de biotoop het best bewaard is gebleven en het gemakkelijkst kan worden in stand gehouden. Dat is, volgens de spreker, de enige mogelijkheid om de gruttopopulatie nieuwe kansen te bieden.

Epko H. Bult